

VETERINARIYA VA CHORVACHILIK TIZIMIDAGI HAMKORLIKNI RIVOJLANTIRISHDA TARJIMONLIK SOHASINING O'RNI

Aripova Shoira Djurakulovna

Samarqand davlat veterinariya meditsinasi, chorvachilik va biotexnologiyalar universitetining Toshkent filiali

Annotation. This article emphasizes the need for qualified translators to interact with international experience in foreign language and apply their many years of experience in the learning process in the agricultural sphere.

Key words: satellite, equipped, web-control device, increasing demand, united sphere, traditional method, international collaboration, dialogue.

Аннотация. В этой статье подчеркивается необходимость того, чтобы квалифицированные переводчики могли взаимодействовать с международным опытом и применять свой многолетний опыт в процессе обучения при аграрной области.

Ключевые слова: искусственный спутник, оборудованный, устройства веб-контроля, увеличение спроса, единая сфера, традиционный метод, международное сотрудничество, диалог.

Prezidentimizning bir qancha farmonlari bilan qishloq va suv ho'jaligi tizimida qator ilg'or texnologiyalardan foydalanishni yo'lga qo'yilganligi barchaga ma'lum. Dastlabki gaz traktorlari va kimyoviy o'g'itlar XIX asrdanoq paydo bo'lgan bo'lsa, dehqonchilikda sun'iy yo'ldoshdan foydalanish XX asrning ikkinchi yarmiga to'g'ri keladi. Jon Dirning GPS-datchiklar bilan jihozlangan traktorlariga ham salkam yigirma yil bo'lib qoldi. Uzoq yo'lni bosib o'tgan texnologiyalar hamon rivojlanishda.

Bugunga kelib, veb-interfeysli qurilmalar va xizmatlar ancha ko'p ommalashdi, shuning uchun ham internetga nisbatan, xorijiy tilga nisbatan bo'lgan qiziqish rekord darajasiga yetdi. Dehqonchilikning an'anaviy usullari o'sib borayotgan talabni qondira olmaydi, shu bois aqlli qishloq ho'jaligiga tobora ko'proq murojaat qilishmoqda. Va bu kelajagi porloq yagona soha bo'lishiga shubha yo'q. Buning uchun yuqorida aytib o'tilgan qurilmalarning ishlab chiqarilgan davlatdan olib kelish va ularni keraklicha qo'llash uchun albatta uchun xorijiy tilni o'rganish va uni tarjima qila olish zamon talablardan biridir.

Tarjimonlik uzoq asrlardan buyon dunyo xalqlari tarixi va madaniyatida shakllanib kelayotgan ko'hna ijodiy faoliyat sohalaridan biri hisoblanadi. Bu soha vositasida dunyo xalqlari bilan yaqinlashish ularning tarixiy madaniy ilmiy adabiy siyosiy hamda jahonda mavjud boshqa voqea hodisalardan boxabar bo'lish imkoniga ega bo'lamiz. Tarjimonlarni halqlar o'rtasidagi aloqalarning elchilari deb ham atash mumkin. Tarjimonlar sa'y harakati o'laroq ko'plab jahondagi buyuk mutafakkir adiblarning hayoti va ijodidan bahramand bo'lib kelmoqdamiz. Jumladan, Uilyam Shekspir, Aleksandr Pushkin, Sharlotta Bronte, Charlz Dikens singari adiblarning noyob asrlaridan butun dunyo o'quvchilari ma'naviy ozuqa

olishmoqda. Shu bilan birga, bu qudratli vosita orqali jahonga o'zbekning boy milliy adabiyotini tarixini san'atini ham tanitish imkoniga ega bo'lmoqdamiz.

Chet tillarini o'rganishni tashkil etishning amaldagi tizimini tahlil qilish jahon tajribasidan o'tgan ta'lim standartlari o'quv dasturlari va darsliklarini shuningdek, xorij axborot va media texnologiyalarini O'zbekiston ta'lim tizimida qo'llash va ularni takomillashtirib borish hozirgi zamon talabidir. Chunki buning negizida jahon sivilizatsiyasi yutuqlari hamda dunyo axborot resurslaridan keng foydalanishlari halqaro hamkorlik va muloqotni rivojlantirishlari uchun shart-sharoit, imkoniyat yaratish maqsadi yotadi.

Ta'lim jarayonini tashkil etishda xorij o'quv markazlari chet tillar bo'yicha halqaro ekspertlar va mutaxassislar bilan aloqa bog'lash va ularning ko'p yillik tajribasini O'zbekiston ta'lim tizimida qo'llashni amalga oshirishda albatta birinchi navbatda malakali tarjimonlarning sa'yi harakati lozimdir.

Shuningdek, O'zbekiston Respublikasi Prezidentining "O'zbekiston Respublikasida xorijiy tillarni o'rganishni ommalashtirish faoliyatini sifat jihatidan yangi bosqichga olib chiqish chora-tadbirlari to'g'risida" 2021-yil 19-maydagi PQ-5117-son qaroriga muvofiq, shuningdek, xorijiy tillarni o'rganishni ommalashtirish bo'yicha tashkiliy chora-tadbirlarni samarali amalga oshirish maqsadida qarorda mavjud ko'plab bandler misol uchun "o'smirlarni xorijiy tillarga o'rgatish bo'yicha ko'rsatuvlar tayyorlash hamda ularni translyatsiya qilish boshqa halqlarning tarixi va madaniyati jahon ilmi va texnikasiga bag'ishlangan ilmiy-ommabop, xorijiy, badiiy hamda multiplikatsion filmlarni o'zbek tilidagi subtitr yordamida muntazam ko'rsatib borishni amalga oshirish" ning ijrosida ham bu soha vakillarining o'rni beqiyosdir.

Mazkur maqolada Samarqand davlat veterinariya meditsinasi, chorvachilik va biotexnologiyalar universitetining Toshkent filialida xorijiy tili fani bo'yicha talabalar bilimi qanchalik tubdan yuqorilab borayotganligini ham ta'kidlab o'tish joiz deb bilaman va uning samaradorligini nazorat qilish tizimi orqali qanday olib borilayotganligi haqida fikr yuritamiz. Bizga ma'lumki, har bir amaliy mashg'ulotga joriy (kundalik) nazorat o'tkazilib, unda har bir talabaning bilimi berilgan matnni mazmunini aytib berish, matndagi mutaxassislikka oid atamalarni izohlash va berilgan mavzu bo'yicha bo'yicha taqdimotnoma tayyorlash, shuningdek leksik, grammatik mashqlarni bajarish bilan baholanadi.

Kafedrada talabalar uchun har bir semestrda og'zaki, yozma oraliq va yakuniy nazorat tekshirish o'tkazish uchun nazorat materiallari tayyorlangan va bu kafedraning o'quv majmuasida o'z aksini topgan. Har bir talaba nazorat turlari bo'yicha berilgan topshiriqlarni bajargandan so'ng mazkur fan bo'yicha tuzilgan reyting tizimi asosida baholanadi. Har bir filologik va nofilologik oliy o'quv yurti xorijiy tillar kafedralarida talabalar bilimi, malaka va ko'nikmalarini tekshirish hamda ularni nazorat qilish uchun metodik ko'rsatmalar mukammallashtirib ishlab chiqilsa, biz mutaxassislar uchun kasbiy omilkorligimizni oshirishda asosiy zamin yaratilgan bo'lardi. Oliy o'quv yurtlarida xorijiy tillarni o'qitish har bir oliy o'quv yurti talabalarni mutaxassisligiga oid adabiyotlardan mustaqil foydalanishga

tayyorlash uchun zarur miqdordagi atamalar bilan tanishtirish, maishiy, ijtimoiy-siyosiy va mutaxassisliklarga doir mavzularda talabalar bilan suhbat olib borish uchun ularda og'zaki va yozma nutq malakalarini o'stirish maqsadga muvofiqdir. Har tomonlama yetuk, barkamol, mustaqil fikrlay oladigan insonni tarbiyalash bugungi kunning eng dolzarb vazifasi hisoblanadi.

Jahon hamjamiyatida o'ziga munosib o'rin egallashga harakat qilayotgan mustaqil O'zbekiston ravnaqi uchun xorijiy hamkorliklar faoliyatini olib borish uchun har bir soha mutaxassisi uchun xorijiy tillarni mukammal bilishi muhim ahamiyatga ega. Jumladan, chet tilini amalda qo'llay olishlari uchun biz Samarqand davlat veterinariya meditsinasi, chorvachilik va biotexnologiyalar universitetining Toshkent filialida xorijiy til o'qituvchilari xorijiy tili fanidan ma'lum bilimlar berishi va ularning chorvachilik va uning meditsinasiga oid zarur bo'lgan so'z va so'z iboralari, lug'at boyligini oshirishi va so'zlardan ibora va gaplar tuzish, nutqiy vaziyatlar yaratish va mustaqil tahlil qilish barobarida tarjima qilish ham o'rgatib bormoqdalar.

Xulosa qilib aytadigan bo'lsak, boshqa sohadagi jumladan qishloq ho'jaligida tarjimonlik hozirgi zamonda eng zarur, hamda takomillashtirilib borilishi lozim bo'lgan sohadir. Chunki tarjimonlar nafaqat ta'lim tizimida balki boshqa jabhalarda shu jumladan, qishloq ho'jaligi va chorvachilikda ham muhim rol o'ynaydi. Zero, bizningcha, tarjimonlar elchining yonidagi elchi, diplomatning yonidagi diplomat, siyosatchining yonidagi siyosatchi, chorvadorning yonidagi chorvador va veterinardir.

Foydalanilgan adabiyotlar ro'yxati

1. O'zbekiston Respublikasi Prezidenti Sh.Mirziyoyev tomonidan 2017 yil 20 aprelda "Oliy ta'lim tizimini yanada rivojlantirish chora-tadbirlari to'g'risida"gi Qarori
2. O'zbekiston Respublikasi Prezidentining 2012 yil 10 dekabrda "Chet tillarni o'rganish tizimini yanada takomillashtirish chora-tadbirlari to'g'risida"gi Qarori
3. O'zbekiston Respublikasi Prezidenti Sh.Mirziyoyevning 2017 yil 22 dekabrda Oliy Majlisga Murojaatnomasi.
4. Golish L.V., Fayzullayeva D.M. Pedagogik texnologiyalarni loyihalashtirish va rejalashtirish: O'quv-uslubiy qo'llanma. Innovatsion ta'lim texnologiya seriyasi. –T.: "Iqtisodiyot" 2011.
5. Ishmuhammedov R, Abduqodirov A, Pardayev A. Ta'limda innovatsion texnologiyalar.- Toshkent: Iste'dod, 2008.
6. John Eastwood. Oxford practice interpretation. - Oxford University Press, Second Edition, 2005.